

حيات

میانہ دانشمندانہ ... دیارِ دہلی میں حیات قائم ...
- نیچہ -

ادارہ مرکزی :

آنقرہ دہ ، استانبول جادہ سندہ آنقرہ
معارف امینلکی یانددہ کی دائرہ

استانبول پرورسی :

استانبول دہ ، باب عالی جادہ سندہ ۸۷ نومرودہ
دائرہ مخصوصہ

نسخہ سی ہربرودہ ۱۰ غرور شدہ .

سنہ لکی پوسٹہ ایلہ ۵ لیرا .

(اجنبی ملکٹر ایچین ۵ دولار) .

ابونہ واعلان ایشلری ایچین استانبول پرورسہ

مراجعت ایدیلیر .

یازی ایشلرینک مرجعی آنقرہ مرلزیدر .

۲ نجی جلد

آنقرہ ، ۲۱ تموز ، ۱۹۲۷

صای : ۳۴

چشیدذوقلرک بولوندینی برشہر دہ ہنوز ملیت حسنک
قوتلہ حاکم اولمادینی بردور دہ معمار کال تورک
ملتہ خاص براسلوبک حاکمیتی ایچون متادی
چالیشمق ہیجانی دویمش ، اوتوزسنہ حیاتی
بوکا وقف ایتشدی . دیدی قودی ماہیتی
کچمہین تنقیدلر صنعتکارک ایدہ آلی خیربالایوردی
تمیز روحی ، بونلرہ تحمل ایدہ مہنجہ کوزندن
آقیتدینی یاشلرلہ بوشانمق احتیاجندہ ایدی .
اوکون بونک برتجلیسنی کوردم . اوزماندنبری
آرتیق معمار کال بنم ایچون یوکسک برانسان
نمونہ سی اولدی . اونی آرتیق جانلی برفضیت
آبدہ سی کی کورو یوردم . شیمدی خاطرہ سی
اوکندہ عینی حسلہ ا کیلیورم .

معمار کال حقیقہ یکی برتورک اسلوبی میدانہ
قویمشمیدر ؟ بونک تدقیق متخصصلرینہ طأندر
دہ نیلیدی کی بلکہ یالکزاسکی تورک اثرلرینک
خارجی یاپیلشہنہ قاپیلش ، الہامی یالکز بعضی
« موتیفلر » دن آلمشدر . بلکہ یارین بویوک
برصنعتکار اصل تورک اثرلرینک ایچنہ ، روحنہ
دہا فضلہ نفوذ ایدہ جک ، تورک معمارینسی
کمرلرہ ، ستونلرہ آرامایارق باشقہ طرزہ
« مودہرن » حالہ کتیرہ جکدر . فقط تورک
صنعت تاریخی قوزموپولیتلکک مودا اولدینی
بردور دہ ، معماریدہ تورک اسلوبی یاشاتمق
هیجانی دویان معمار کالہ دائما اک بویوک موقعی
اک یوکسک شرفی ویرہ جکدر . ایلک یول
آچانلر ، ایلک ہدف کوستہ رنلردر کہ بویوک
انسانلردر . اونلرک یوکسکلکی ، ہرکسک واضحاً
دویمادیغنی و کورمیدیکنی ایلک دفعہ دویمق ،
کورمک قدرتندہ در .

اگر معمار کال پادشاہلر دورینک ہیچ
برشی سویلہ نمہ سنہ مساعده ایتہین بردورندہ

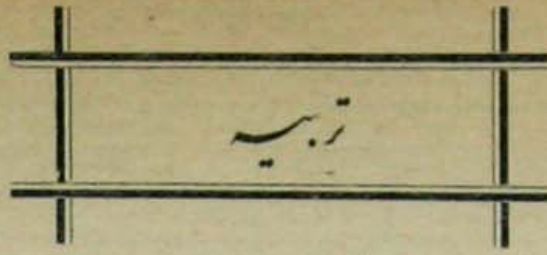
قوللانماریخی ہرکسدن رجا ایدہ جکم » دیدی .
چوق متأثر ، چوق متہیجدی . سببنی صوردم ،
تورک اوجاغی ایچون یاپدینی پلانک اوغرادینی
عاقبتدن بحث ایتدی : « یاپدیم پلان ای اولمایا .
بیلیر ، تنقید ایدیلہ بیلیر ، فقط بوتنقید نہ ایچون
آشکار بر طرزہ یاپیلماز ، نہ ایچون صنعتلہ ،
معماریلہ علاقہ سی اولمایانلرک تعریضنہ اوغرارہ ،
نہ ایچون دوغرودن دوغرویہ بنم یوزومہ بکنمہ .
دکبری نقطہ لر سویلہ نمز » دیدی . اوکون بن
بوتأثری یوکسک اثر صاحب لرینہ خاص حقلی بر
غرورہ عطف ایتش ، معمار کالک تمامأحسی
اولان روحنی ، اکلا دینی طرزہ برتورک معمارینسی
یاراتمق مفکورہ سندن دوغان صمیمی ہیجانی سزومہ .
مشدم . بوندن برآی صوکر ایدی . معارف وکیلی نجاتی
بک افندینک اوداسندہ آنقرہ معلم مکتبی پلانی
اوزرندہ یاپیللاجق تعدیلات قونوشولور ، پنجرملرہ
یایمق ایستہ دیکی کمرلرک قالدیریلما سی ، مدخلک دہا
بسیط شکلہ صوقولما سی مناقشہ ایدیلور دہ .
بردنبرہ کری بہ دوندی ، یوزینی صاقلار بر
وضعیتلہ اودانک قاپوسنہ دوغر و ایلہ رلہ دی .
یوز یوزہ کلشک . باقدم : ایکی داملہ کوزیاشی
یاناقلرینک اوستندہ دورویور دہ . آرتیق بندن
هیجانی صاقلایامادی ؛ اغلاز کی برسسلہ « اوتوز
سنہ حیاتی معمار ی اثرلرندہ تورک خاص ذوقک
یاشانماسنہ حصر ایتدم ، اوتوز سنہ ہرمدنی
شہرک اولدینی کی تورک شہرلرینک دہ ملتزمہ
خاص بر ذوق طاشیاسی ایچون اوغر اشدم .
شیمدی بواسلوبہ ترہ ، جامع معمارینسی دیورلر ،
حقیر کورو یورلر » دیدی ، کوزلرندن ایکی
داملہ یاش دہا آقدی . اوزمان قارشیمدہ یالکز
معمار کال دکل ، « کامل برانسان » جانلان دی .
استانبول کی تورلو تورلو حسلرک ، چشید

معمار کال دہ اولدی

معمار کال تورک صنعت عالمندہ درین بر
بوشلق بیراقرق کتیدی . ہیچ بکنمہین بر
زماندہ اولوم ؛ حیاتی قازانجہ دکل ، برمفکورہ یہ
باغلامش بوفضیلتکار ادامی دہ آرامزدن چکوب
کوتور دہ . نہ وقت یوکسک معمار ی اثری وجودہ
کتیرمک ایستہ رسہ ک ایلک دفعہ خاطرہ او
کلیردی ، چونکہ بیراقدینی وقف خانلر قدرتنک
جانلی اثریدی . نہ زمان باشقہ سنک پارا حرصیلہ
یاریم بیراقدینی اثری تماملامق ایستہ رسہ ک اونی
چاغیر بردق . چونکہ تہر تہمیز حیاتی اک یوکسک
فضیلت آبدہ سیدی . کیمسہ او آبدہ یہ اوفاق بر
لکہ قوندیرامازدی . شرق معمارینسنہ طأندر
مسئلہ موضوع بحث اولدینی زمان غرب معمار ی
طالی اونی خاطرلاردی . مسجد اقصانک تعمیرندہ
اونک رأی حاکم اولدی . اوین الملل طانیلمش
بر « اوتوریتہ » ایدی ، معلوماتیلہ ، اثرلر یلہ مملکت
خارجندہ دہ وطنی یوکسلتن بر بایراقدی .

فقط تصادف بکا بو چوق بویوک آدامک
روحنی دہ طانیبتدی . معمار کال صوک زمانلر دہ
قلباً یارالی ایدی . آنقرہ دہ یاپیلان بعض بنالرک
اسلوبی ہرکون کندینسی اوزوب دورور دہ .
بوکافی دکل کی اوغرادینی بعضی معاملہ لر دہ
اونی انجیتمشدی . برکون وکالتدہ کی اودامہ
کلدی ، بکا « استاد ، دیورلر . بوساختہ کلہی

تربیه

« قریب » ه کوره تربیه علمی

معنوی انکشاف و تربیه

دوہ سدن : ۵ نومبر ۱۹۲۷

تربیه موضوعی تشکیل ایدہن جو جو غک معنوی انکشافی ؛ فردی اولقندن زیادہ اجتماعیدر . بز ، بورادہ ہر شیدن اول قیمت حیاتیہ زدہ ہوووک برول اوینایان مثبت ومنفی مفہوملری خاطر لایق ایستہرز . چوجوق ؛ معنوی انکشافی تعقیب ایدہرکن کنیش بر قیمت دونیاسیلہ عامہ کلیر . بودونیا ؛ اولنک وارلغی بسلہر . روحیات علمنہ استناد ایدہن پرہ داغوزی ؛ بولہ بر وضعیت قارشیندہ نہ یاپاییلیر !

روحیات علمی ؛ بزم هیجانی حیاتیہ تدقیق ایدہر ، سبیلرینی ، قانونلری آراشدیرر . حسن نہدر ؛ انطباع نہدر ، تداعی نہدر ، الخ .. ہونلرک تحلیل وتصویرینی اوکرہ نیرز . فاقاط ہو ؛ معنوی حیاتیہک محیطلہ اولان ارتباطلری آراشدیرماز . چوجو غک معنوی انکشافی تمامیلہ « مستقل » ، محیطدن بوس ہوتون آیری برشی اولسہیدی ، روحیات علمنک اہمیتی انکار ایدیلہ مزیدی . حالبوکہ ؛ وضعیت ؛ ظن ایدیلدیکی کیی دہ کیلدر . اولنک ایچین روحیات علمنک تربیہ دہ کی تاثیر ساحہ سنی تعیین وثبت ایتک ایجاب ایدہر . تربیہ علمی ؛ باشقا بر اساسلہ باشلیور : جمعیت مہیانی ؛ انسانی شکلک ایدک اہمیتی زمینیدر .

فرد ؛ اوکا کورہ بر معاشرت زمہرہ سنک عضویدر . حالبوکہ ؛ روحیات علمی ہو « اجتماعی فرد » لہ مشغول اولماز . ایشتہ بہ داغوزی ایلہ تربیہ علمی بورادہ بری برندن آریلیر .

معاشرت حیاتی ؛ یالکزمعین برانسان کتلہ سنک برآرادہ « عضوی یاشاییشی » دیمک دہ کیلدر . بز ، بولہ بر یاشاییشہ کوز کزدیردی کمز وقت جوق باشقا قوتلرہ ، قیمت تلقیلرینہ شاهد اولورز . ہو قیمت تلقیلرینک تشکلی ایلہ یالکز بسیط بر عضوی یاشاییش ایضاح ایدہمہز . اجتماعی فرد ؛ متقابل فکری عامللرہ وجودہ کلش ، اقتصادی وتاریخی ضرورتلرہ تثبیت وتحدید ایدیلش بر وارلقدیر . اولنک ایچین اُسکی زمان جمعیتلرینہ منسوب فردلرہ ، اورتا زمان و صوک دور فردلری آراشدہ اہمیتی فرقلر واردر .

جمعیتلر ، ہوتون اجتماعی تظاہرلری ایلہ فردلری معین نیلر حالہ کتیر برلر . مادی محیط ناصیل عضوینلرہ معین شکلر وبریرسہ معنوی محیطدہ ، یعنی جمعیتدہ فردلرینی او طرز دہ ایشلہر . او حالہ دیہیلیرزکہ ؛ فرد ؛ اجتماعی شرطلرک یاراندینی بر وارلقدیر . بز ، بوعوموی اجتماعی « تپ » ی داہادہرین بر صورتدہ

معنادہ فلسفہ بر « تماملایی » تفکر در ، اختصاص علملرینی بر برینہ باغلاہرق وحدتہ یوکسلکہ چالیشر . لکن فیلسوفک تأسیسہ چالیشدینی برلک سادہ علمی ، ذہنی ، نظری دکلدر . انسان بردہ قلبہ مالک . سادہ دوشونجہ بور ، ارادہ دہ ایدیور . او حالہ دوشونجہ دہ وحدت تأسیسی کافی دکلدر ، دوشونجہ ایلہ ارادہ آراشدہ دہ آہنک بولونمالی ؛ فکرلر مفکورہ لری تکذیب ایتہملی .

ہو ایکنجی و دہا یوکک وحدت و اثلاقی دہ ہر دور کندی خصوصی شرائطہ کورہ وجودہ کتیرر . ہو جہندن فیلسوف دورینک محصولیدر ؛ دورک تمایللری کندی فلسفہ سندہ - ہیچ اولمازسہ بر عکس العمل وجودہ کتیررک - انعکاس ایدر . بر فرانسہز متفکری حقی اولارق دیورکہ : « فلسفہ دہ تناسل بنفسہ *génération spontanée* » یوقدر . تا افلاطوندن اعتباراً ، زمانزہ قدر ، ہوتون فیلسوفلر دوشونورکن کندیلرندن اول کلنلرک نفوذینہ تابع اولشلر ، دورلرینک تأثیری آلتندہ بولونمشلدر . ارسطوی کوز اوکنہ کتیرمہدن کیسہ ابن سینایی آکلایماز ؛ فرانسہز اختلافی حسابہ قاتمادن اوکوست قوت تدقیق اولنہماز .

لکن فیلسوف محیطنہ وسفلرینہ تابع ایسہدہ اولنلرک ضروری ومیخانیکی بر نتیجہ سی دکلدر . سبی شوکہ ہر فیلسوف تفکر اتنک عنصرلرینی دورندن آلفلہ برابر اولنلرندن شخصہ خاص بر ترکیب وجودہ کتیرر . بردور دہ کی فکری وحسی جریانلر کندیلکلرندن برلہ شوب ہر وجداندہ عینی اولارق تکرر ایدن بر خلیطہ تشکیل ایتلرلر . بالعکس ہوجریانلر ہر شعور دہ یکدیگریہ چارپیشیر ، برندہ مظفر اولان دیگرندہ تامحسوس قلابیلیر . بولہ جہ ہر ہووک فیلسوف معنوی بر مجادلہنک طرز حلنی اورتابہ قویار . واقعا بر معین مدینت دورہ سی ایچندہ یاشامامش اولسہیدی ہومسئلہ موجود اولمایا جقدی . فقط « او » مدینتی دوشونش « او » فیلسوف اولماسہیدی یکدیگریلہ چارپیشان ہومتضاد جریانلرک - موقت بیلہ اولہ - بر صورت حلی ہیچ بر زمان بولنہمایا جقدی . ہو صورت حلی اورتابہ قویان فیلسوف ایچندہ یاشادینی جمعیتک واضح بر شعور ایدینمستہ خدمت ایدیور .

حتی دہا فضلہ سی وار ؛ ہر مدینتک کندی کندینہ وضع ایلہ دیکی مسئلہ لردن ماعدا ، صورت عومیہ دہ بشریتک ہر زمان کندی کندینہ صور دقلری وار . ہوندن دولاییدرکہ ہووک فیلسوفلر ہیچ بر زمان تماماً تاریخہ انتقال ایتش صایلامازلر . یکریمی اوچ عصر اول یاشایان افلاطونک ہوکون یاشایان بر غسون قدر بزہ اوکریمکہ مقتدر اولدینی شیلر واردر . ایشتہ فلسفہ مراقی اسکیلرک یکی اولدینی ، انسانلق قدر اسکی حقیقتلر دکلسہ بیلہ ہیچ اولمازسہ مسئلہلر موجود بولوندینی حسن وتسلیم اولندجہ مشروعدر .

محمد عزت

آراشدیردیغمز وقت مزاجلر ، فردیتلر ، قاراقنہرلر آراشدہ ہووک تضادلر بولورز . فاقاط ہوتون ہوتضادلرک اوستندہ « تپ » ک عوموی خطلری کوزہ چارپار ، یالکز ہوقاداری ؛ ہوحیات برلکنک باشقا تظاہرلری یوقیدر ؟

برآرادہ یاشامقدن دوغان معنوی ارتباطلرک یعنی انفسی نظامک قارشیندہ آفاق بر نظام واردر .

ہو آفاق نظامک آمر مقیاسلرینہ ہر فرد تابعدر . آفاق نظام ؛ شخصک فوقندہ بر ارادہ طرزندہ کندینسی حسن ایتدیرر . فردک حرکتلرینی تعیین ایدہن ہودر . آفاق نظام ؛ معاشرت حیاتیہ مختلف شکلر وبریر : « برابر یاشامقدن کوی ، شہر جماعتلری ؛ قان معاشرتندن عائلہ ، قان ، عشیرت ، یاخود خلق تشکلی ؛ مسالک معاشرتندن مسالک برلکاری ، صنفلر ؛ ایمان معاشرتندن دینی جماعتلر ، معبدلر ؛ سیاسی ارادہنک تشکیلاتندن دہ دولت وجودہ کلیر . » ہوتون ہواجتماعی تشکلرک معین بر خصوصیتی واردر : ہوتون اعضاسنی مشترک مقیاسلرلہ ، قوتی بر نظاملہ قوجاقلامق ، مشترک بر حیات محتواسی وبرمک ... مختلف معاشرت شکلرینہ منسوب اولان فردلر ؛ آفاق بسیط بر « تپ » اولقندن چقاروق معنوی بر تپ ، جمعیتک ہوتون محتواسنی یاشایان ، دوینان بر تپ حالہ کلیر . معاشرت حیاتیہک آراسی کیسلہ یہن متقابل تأثیرلری نتیجہ سی اولارق فردلر ؛ دونیا تلقیلری ، سزکیلری اعتباریلہ بری برینہ بکزہرلر . ہوداخلی اشتراکدہ لسانک جوق اہمیتی بر رولی واردر . مشترک دوشونجہلر ، مشترک قیمتلر ، مشترک مقیاسلر اونکلہ افادہ ایدیلیر ، عینی زماندہ ہومشترک معنومالک ؛ لسان ساحہ سندہ شکلرینی ، محتوالرینی یاراتیر . داخلی شکلمزدہ آفاق معاشرت نظامنہ کورہ تشکل ایدہر . فردلرک تمثلی ؛ معاشرت حیاتیلہ باشلار . فردلر ؛

معین بر « تپ » ک نفوذی آلتندہ در . « ہر معاشرت

برنیہ تقابل ایدہر . » ہودیلر ، خرستیانلر ، اسلاملر ، الخ ... معبدلرینک نظام ومحتوالرینی تمثیل ایدہن دینی تیپلردر . ہونک کیی باشقہ تیپلردہ واردر : مسالک تیپلری ، وطنداش تیپلری ، ملیت تیپلری ، الخ ... بز ، ہونی حتی بزہ جوق مستقل کورونہن ساحہ لردہ بیلہ تعقیب ایدہیلیرز . مختلف دورلرک حیاتی ، حسن محتوالری ، ذوقی ، تلقیسی الخ ... معین ادبی تیپلری یاراتیر . بز ہونی عثمانی جمعیتک مختلف ادبیات صفحہ لرنده قولابلقلہ کورہیلیرز . معاشرت مہیانی ،

تظاہرلری نہ اولورسہ اولسون ، نیلر وجودہ کتیرہ ہر مہیانر .

معاشرت حیاتیہک ہومتقابل تأثیرلرینی اساسی بر صورتدہ مشاہدہ ایتدکدن سوکرہ ، تربیہنک بنیہ سنی ، ماہیتی تعیین ایتک مشکل دہ کیلدر . معاشرت حیاتی ، ذاتاً تربیہ عنصرلرینی احتوا ایدہر . چونکہ ؛ تربیہ ؛ معاشرتک ضروری بر حیات تظاہرندن ، اساس فعالیتندن باشقا برشی دہ کیلدر . « تربیہ ؛ فردلری معاشرت نظامنہ ، معاشرت مقیاسلرینہ « نیپیک » بر صورتدہ

یافلاشیدیرمی دیمکدر . فردک اجتماعی مثلی : آنجا
بوصورتله ممکندر . مختلف نسلر بری بری تعقیب
ایدهرکن بو « تپه یافلاشق » انکشافی ؛ بوتون
وضوحله کوزه چاربار . کنجیلر ؛ اختیارلرک بری
اشغال ایدهر وموجود « تپیلر » طرفندن تمیل اولونور .
آرتیق معین بر « تپ » ی تادی ایتدیرمه یه معاشرت ؛
کندیلکندن محو اولور ، بری باشقا بر معاشرت
شکلنه ، یعنی باشقا تپیلر ترک ایدهر .

معاشرت حیانتک « تپ تشکلری » فی ابتدائی
جمعیتلرده داه قولا یقله تعقیب ایتک امکانی واردر .
قربق ؛ بو خصوصده زنجی قبیله لرخی مثال کوسته ریور :
برزنجی کوبی ؛ خلف نسل جوق بسط واسطه لرله
یتشدیریور . قبیله یه منسوب فردلر ؛ معین بر زمانده
قبیله حیانتک کورکوسنی ، قیمتلرنی ، مهارتلرنی
اوکره یور . عادتلرنه صاحب اولوبور . تورکولر ؛
اونک کندی حیاتی ساحه سته کیریور . روح تلقی
اعتباریله کنجله اختیار آراسته برفرق قالیور .

معاشرت حیانتک تپیک رولنی ایضاح ایتک ایچین
برقاچ مثال داهاسویله یلم : ایسپارطادولنی ، عصرلرجه
ایسپارطه وطنداشی ، ایسپارطامحاربی تپی یتشدیرمشدر .
روماده بوندن باشقا برشی یامامشدر . دینی معاشرتک
یارادینی تپیلرده ، عینی طرزده عصرلرجه دوام
ایتمشدر . عربستان ؛ مختلف دینی معاشرت تشکلرینک
یوردیدر . وهابیلر آراسته کی ارتباطی ، یزیدیلر
آراسته کی تساندی بواضاح ایدهر . تپ تشکلرینک
ایسه جدال حیانتک رولنی عربستان تاریخده ده پک
کوزهل کورمیلیرز . وهابیلک ، یزیدیلک الخ . .
یالکز بسط بردینی تشکل اولفدن چیقارق معین تپیلرله
مختلف تساند زمره لری حاله گیریبور .

شیمدی بز ، موضوعمکزک اُک اساسلی نوقطاسنه
کلش اولوبورز : انسانلرک معنوی انکشافی ناصل
حصوله کلیور وبونک تربیه ایله ناصل بر مناسبتی
واردر ؛ ابتدائی خلق تشکلرخی تدقیق ایدهنلر ،
بزم تربیه دن آکلادیغمز فعالیتنه شاهد اولامشدر .
اوحالده بابتدائی خلق تشکلری نه یاپیورلر ؛ اویله
آکلایلیورلرک ؛ جوجوق کندی حاله ترک ایدیلمشدر .
جوجوقلر- ایسته دیکلری کبی- اونیورلر ، قوشویورلر ،
داه یاشیلری تقلید ایدیورلر . فاقاط بوجوجوقلر ؛
حیرت ایدیله جک برسرعتله حیات نظامنه ، تپه کوره
یتشیورلر ، بوتون وظیفه لرخی بیلیورلر . بوراده
جوجوگک مرپسی ؛ محیطیدر . محیطندن تمایله
تجربید ایدیلهن بر جوجوگک بویله برقابلیت کوسته رمه سته
امکان یوقدر . روحک انکشافی ، اجتماعی حساسیت
وقابلتک تشکلی ؛ یالکز معاشرت حیاتیله ایضاح
اولونا بیلیر . اونک ایچین معاشرت حیاتی ، عینی
زمانده تربیه حیانتک آسایدور وروخی انکشاف ایچین
بر ضرورتدر .

معاشرت ؛ جوجوگک تقلید اشتیاقی تطمین
ایده جک عنصرلرله دولودر . بونک اُک اهمیتلیری
جوجوگک معنوی انکشافی زه نکیلته شدیرنه لساندر .
لسان ؛ یالکز بسط بر آکلشوا واسطه سی ده کیلدر .
لسان ، بوتون معاشرت حیانتک قیمتلرنی ، مقیاسلرنی ،
خلاصه هرشیئی احتوا ایدهن کنیش بر خزینه در .

هر اجتماعی زمره نك روحی ، لسانده تجلی ایدهر . بز
کوره جوق بسط کورونهن شیلر ، مثلاً : شیل ،
قیرمزی ، بیاض ، اخی ، فنا ؛ اهمیتلی بر معنوی فعالیتک
تظاهرلیدر . جوجوق ؛ لسانده معنوی انکشافک
اُک قدرتی اساسلرنی بولور . معاشرت حیاتی ؛ ماصالریله ،
منقبه لرله ، مختلف قیمتلریله نسله شکل ، آهنگ ورنک
وبریر . اونک ایچین آوروپا معاشرت حیانتک یتشه
کوچوک برزنجی - معنوی انکشافی اعتباریله - آوروپا
تپینه یافلاشیور . زنجیلر آراسته یتشه بر آوروپالی ده
یوزینک بیاضلغنه رغماً آوروپا تپی ده کیلدر .

ابتدائی قوملرده معنوی انکشافک محدود بر
دوره سی واردر . جوجوق بوزمان طرفنده تشکل
ایدهر ، محیطندن اوکره نه جکنی اوکره نیر . اساساً
محیطی اوکره نیله جک شیلر خصوصنده زه نکیل
ده کیلدر . یوکسک کولتورلومتلرله کلینجه : بوتامیله
ده کیشیر . معنوی انکشافک حدودی اهمیتلی صورتده
کنیشلر . اوله یارائجی شخصیتلر واردرک ؛ معنوی
انکشافلری اُک یوکسک یاشلرنه قدار دوام ایدهر .
فاقاط عمومیتله اُلی یاشه باصانلرده بوانکشاف دوره سی
پنتر . اونک ایچین ابتدائی ملتر ، عصرلرجه عینی
اجتماعی سوبه ده قایلرلر ، انکشاف ایدهر مه زلر .

یارائجی بر قدرت ایچین اوزرنه بر معنوی انکشاف ،
قربقک دبیدیکی کبی اوزرنه بر کنجک لازمدر .

جوجوگک معنوی انکشافی تعیین ایدهن شی ؛
ملتک اجتماعی سوبه سی ، فردک استعدادیدر . فاقاط
بونی « مقدر » برأساس طرزنده مناقشه ایتک قطعاً
دوغرو ده کیلدر . اجتماعی سوبه ؛ استعداد ؛ روحی
انکشافک نه درجه قدار دوام ایدهر جکنی و نه رده
دوراجغنی ایضاح ایتمز . بو ، « اکر بویله اوله ییدی
تربیه یه ذره قدار لزوم اولمازدی . بونلر ؛ انسیاق قدرتلر
اولفدن زیاده معنوی انکشافی قولایلاشدیران شرطلردر »
« فرد اعتباریله » مستعد برکنج ؛ ایسترسه جوق
یوکسک بر جمعیتک عضوی اولسون ، هر تورلو اعتاد
محروم اولونجه استعدادینک حدودلرنه وارانماز ،
سونه . فاقاط بوکا رغماً - بویله بروضعیتده بولونان
فرد - معاشرت حیانتک رنگنی آلیر ، جمعیتک فردی
اولور . قیمت تلقیلری ، حیات مقیاسلری ، هیچ
شبهه سز ، یاشادینی زمره نك الهامنی طاشیر . بز ،
بونی مختلف جمعیتلره منسوب کویلولرده ، ایشیلرده ؛
حیات ضرورتلری تأثیریلر سونک مجبوریتنده قالمش
فردلره مشاهده ایدهر بیلیرز . معنوی انکشافلرک
شکلری ، طرزلری دوغرودن دوغرویه فردی
اویاندیران ، اوکاستقامت ویره ن ، اونی جانلاندیران
عامللره تابعدر . جوجوگک ، معنوی انکشافی یالکز
طبیعی بر صورتده تأمین ایدهر یلمه سته امکان یوقدر .
آمریکا زنجیلری ؛ آمریقا کولتورینک ، معاشرت
حیانتک تأثیری نتیجه سی اولارق تمایله ده کیشمش ،
باشقا بر حیات تپی حاله کلشدر .

آفریقا زنجیلری ایله آرالرنده نه قدار کنیش
فرقلر واردر .

کنج ؛ آلدینی تربیه ایله حیات معاشرتک تکمل
ایتمش بر عضوی اولور . معنوی انکشافک طالعی

تعیین ایدهن ، اوکا قیمت محتوالری ویره ن ؛ جمعیتدر .
یعنی : جمعیت حیانتک عموم عام بر نوع عرفانه ملکیتی ،
قیمت ملکیتی واردر ، که وارثلری نسلدر . اونک
ایچون بو عرفان ملکیتلری نه قدار زه نکیل اولورسه
نسلک معنوی انکشافی اوقادار اوزون دوام ایدهر ،
قربقک تعبیریله نسل اوزون مدت کنج قایلر . بز ،
بونی باشقه بر تعبیرله افاده ایتک ایسترسه ک دیه بیلیرزک :
نسلرک کنجلی عرفانه ملکیتلرنه تابعدر .

معنوی انکشافی تدقیق ایدهرکن ایکی صفحه کوزمه

چاربار ؛ بری خارجدن داخله دوغرو ، یعنی معاشرت

حیانتک جوجوگک معنوی انکشافنه دوغرو بر تأثیر ،

دیگری ده داخلدن ، یعنی جوجوگک معاشرت

حیانتک دوغرو تادی ایدهن انکشاف ..

معاشرت حیاتی خارجنده بر معنوی انکشاف

تصور ایدیله نه معاشرت حیانتک کورونه یه مداخله سی ،

هلولی ؛ ایلک اوکجه بر شعوره ، بر پروگرامه مستند

ده کیلدر . فاقاط بوشعورسز و مقصدسز مداخله ؛ تربیه

مفهومنه کیره . چونکه : معاشرت حیاتی ؛ شعورسز

مداخله سیله جوجوگی کندیسنه کوره یتشدیریور ،

کندی سوبه سته چیقاریور ، « تپ » حاله کتیریور .

ایسته قربق ؛ بونک ایچین « تربیه » بی معاشرت

حیانتک ضروری بر فعالیت ، تظاهری عدایدیور .

بوده کافی درجه ده ایضاح ایدیورک ؛ معنوی انکشاف

یالکز تربیه ایله ممکندر . فرد ؛ یالکز تربیه ایله

معاشرت حیانتک « تپیک » شعوریه ، دیلنه ، الخ ...

صاحب اولور . مقصدسز ، غایه سز تربیه ؛ (یعنی

معاشرت حیانتک مقصدسز مداخله سی) ابتدائی قوملرده

تام . مناسبله کوزه چاربار . حالوکه : یوکسک جمعیتلرده کی

تربیه حیانتک کوره بومعاشرت مداخله سی ، اُک آشاغی

بر صفحه دن باشقا برشی ده کیلدر . چونکه : تربیه ؛

طبیعی شکلندن چیقارق تربیه صنعتی ، تربیه نه قنیک

حالنه کلیر . اورناده بر مقصد ، بر غایه ، بر پروگرام

واردر . فاقاط بوکا رغماً طبیعی تربیه ایله « نه قنیک »

تربیه آراسته اهمیتلی ارتباطلر ، مناسبلر آرامق

ضروریدر . برینک حاضر لادینی اونه کی اکیال ایدهر ،

انکشاف ایتدیریر . هر تربیه نك روحی ؛ معیندر ؛

مشترک بر شعور ، مشترک بر اراده استقامتی ، اراده

تشکلی ، صمیمی بر تساند . فاقاط بوده یالکز معین

قیمت تلقیلرنه ، مقیاسلره تابع اولق شرطیله حصوله

کله بیلیر . معاشرت حیانتک فردلر « متقابلاً » تربیه

موضوعیدر ، متقابلاً بری برینه تأثیر اجرا ایدهرلر .

کورولوبورک ؛ تربیه ؛ به داغوزینک چیزدیکی « شه ما » به

باغلائق مجبوریتنده ده کیلدر . تربیه نك اُک یوکسک

شکلی ؛ معاشرت مداخله سیله غایه تربیه سنی مزج

ایتمکدن عبارتدر . کنجه اُک اخی بر شکل ویره ن ؛

بویله بر تربیه در . دیمک اولوبورک ؛ ایلک مرپی ؛

معاشرتدر . او ، بز قیمت تلقیلرله ، مقیاسلرله

شعورسز ، مقصدسز مداخله ایدیور ، بز کندی

شکلیله « حلول » ایدیور . بو « مداخله » دن انشا

ایدیلهن پروگرام ، تربیه سیسته می ؛ تربیه نك ماهیتی

ده کیشدیرمه ز . اورناده بر پروگرام اولونجه ، طبیعتیله

ايش بائنده

كون افقرده صولدى ،

يوللر انسانله دولدى ،

ديشارده بربرينه بکزه يور بوتون يوزلر :

برنى توتنه کندن آيرمق مشكل اولدى .

شوچکين اختيارله بوصوك عصر کنجنک

باشلرني صاران شي عيني ايشيق صيرماسى ،

اوکده قاتلانارق آل آجان ديلنجينک

بنله قالديرىمى بردر آشيندیرماسى . . .

فرقى نه ، تک باشنه يولده کزمن آنانک ،

قلبنى دورده بولمى شو سولون بويلو قيزله ؟

طوپراغى کوک يوزينه قالديران فيرطنهک

اوکندن هرايکيسى قاجيور عيني خيزله !

کورويورم بر انسان سيلنک آقديغنى ،

بربرينک بوينده ، بربرينک ياشنده . . .

آکلايورم که آنجاق بو قاينايان بيغيني

بربرندن آيرمق ممکندر ايش بائنده .

آکلايورم که هرکس وظيفه يوللرينک

اوستنده خيز آليرکن ده کيشير ، باشقه لاشير :

ده ميرجیلر نؤرسنک ، چوبانلر داوارينک ،

آنالر ياوروسنک باش اوچنه ياراشير !

فاروق نافذ

داغور

[آذربايجانى برتورک کنجنک

مجموعه من ايچون کوندرديکي

بو شعري اورا ادبي ذوق

ولسانه برغمونه اولق اوزده

دوج ايدپوز]

غايانه چوق سويديم فاووق نافذه .

اوپه رکن آلنکدان برفسونلى ياز

آقيور دوشوگدک سيللر آ داغلار . . .

ياشيل ، زمرد کوزلو يماجلار گدا

آچيلر لاله لر ، کللر ، آ داغلار . . .

اونک ممثلرى ده اولور . قريق ؛ مهربلرى سربست
وغنار فردلر ديه قبول ايچيور . مهربى ؛ معاشرت
حياتنک قيمت محتوالرى ، استقامتلى تربيه نك هدفى
اولايلير . مهربى ؛ کنديکندن برغايه ، برهدف انشا
انشا ايده مهز . بو هدفى ذاتاً معاشرت حياتى تعيين
وتثيت ايچمدر . قريقک « مستبد مهربلر » آدلى
ويرديکى مهربلر ؛ غايه لر ، هدفلر انشا ايتمکله حياتنک
آک جانلى ساحه سندن اوزاقلاشمى اولورلر . بز ،
بونلرى موده رن په داغوژده کوره بيليرز .

دولت ؛ حاکم حيات قيمتلىرىنک ، جانلى جمعيت
تئينک آک يوکک تمثيل صفحه سيدر . اونک ايچين

دولت مهربلرى ؛ « وطنداش » لور تربيه سيمه
مکفدرلر . « په داغوژى » ؛ مهربلر ، ينى معاشرت

حياتنک « مأمورلرينه » تربيه حقنده فکدرلر ويره بيلير .
فاقاط غايه لر ، مقبائلر تعيين ايتک په داغوژينک صلاحيتى

خارجنده در . « په داغوژى » ؛ ليبرال « طبيعى حقوق
تلقيسى » نه استناد ايده رک بر « نهز » ايله رى به

سورويور ، هرچو جوغک « سربست و غنار » انکشافى
ايتيور . ستوارت ميل ، هومبولد کيبي شخصيتلر ؛

فردک « مختاريت » نه بويوک برأهيت ويرمشلر در .
ليبرال دولنده ، موده رن دولت شکللر نه

« آفانق نظام » ؛ فردک کنيش حريتى طرزنده
کوزه چاربار . فردجى په داغوژى ؛ بوتلقيله کوره

تشکل ايچمدر . اومت ، موده رن دولته وطنداشلرک
مختلف حريتلرى واردر . هرکس فکرى سربست

سويله بيلير ، يازايلير . دينى وفکرى حياتنه
کيمسه نك قارشمايه حق يوقدر . فاقاط موده رن دولت ؛

بوتون بو کنيش حريته رغماً ، ينه معين حدودلر
چيزمدر . نه رده بر دولت وارسه ، اوراده مطلقاً

دوات مداخله سي واردر . مملکتنده بر « فوق العاده لک »
حصوله کلدیکی وقت موده رن دولت ، (جمعيتک

منفعتى دوشونه رک) بوتون صلاحيتنى استعمال ايده ر ،
باشقالرينه عائد مال و ملکی ضبط ايده رک مدافعه

خصوصنده صرف ايده ر . بوده بزه کوسته رييورکه ؛
موده رن دولت ؛ اساس اعتباريله کنيش بر جمعيت

صلاحيتى ديمکدر . يالکوز « نورمال » زمانلرده بو
دولت صلاحيتى « مکثوز » برحاله در . جمعيت حياتى

تهلکيه دوشدوکی وقت « فردک حريتى » نه محل
يوقدر . دولت ؛ بويله وطنداشلر يتيشدیرمک

مجبوريتنده در . بويله وطنداشلر ده يالکوز دولت و حيات
قيمتلريله ، مقبائلريله يتيشدیريله بيلير .

جمعيتلرک ، دولتلرک حريت تلقينه کوره « وطنداش
تيبي » نك حدودلرى دارالايلير ، کنيشله بيلير .

فاقاط بوکا رغماً « وطنداش تيبي » اورتادن قالمامشدر .
وطنداشلره آک کنيش حريتلر ويره رن موده رن دولتلر ؛

کنديلرينى انکار ايده رن جريانلره قارشى بويوک بر
شدتله حرکت ايدپيور . بو يالکوز دولت تدبيرلرى

ساحه سي داخلنده قالميور ، بوتون تربيه مؤسسه لرينه ده
شامل اولويور . روسيانک بورژوازي مجادله سي ،

انکلتيره و فرانسه نك قومونستلک تعقيباتى ، ايتاليانک
ده وقراسى دوشمانلى بوندن باشقا برشيميدر ؛ دولت ؛

وطنداشى تيبي ايچين چاريشور . استناد ايتديکي
معاشرت حياتنک مقبائلرينى « وطنداش تيبي » نده

حقيقت يايمايه اوغراشيور . بوده کوسته رييورکه ؛
فردجى دوات حياتنده بيله تربيه ؛ فردک فوقنده بر
اجتماعى فعاليتدر .

م . ن . رمى

تاريخده نامکک دوکغمز شانى
کاروانلار بويونوگک قيزيل مرجانى
سينه کده کسرلر ايللر قربانى
کچيريرکن آغير ييللر آ داغلار .

توپراغک جواهر ، طاشلارک الماس

چاملقلار کينمش ايبکدن لباس

بعضاً بيلمه منچن صاقلييورسک ياس

« قوزغون » دن اسرکن ييللر آ داغلار . . .

چکلمش قلبکه اسکيدن بين داغ

تيزه يور عشقى آ کان هر دوواغ

يايلير شکسته سسلرى داغ - داغ . . .

نه سويلر بو غريب ديللر آ داغلار . . .

دروه کده اويناشان روز کارلار آجى

ييللر در کوروغمهز باشکک تاجى

آ کلات که دردکک نه در علاجى . . .

نه در بودوماندان توللر آ داغلار . . .

بوينکدا قيزلاردان رنکين بردسته ،

لاله لر داغيلمى يوللارک اوسته ،

کل سن بو اولککدن بين قربان ايسته

سندن اسيرکه مهز يوللار آ داغلار . . .

باکو - ۱۹۲۷ الماس ييلدیرم

بوسه

برقور کي سونمکده کي قلبه

ايچدن طاشوب آققده دوداقدن ،

برئانيه سياله سي عشقک . .

آققده آله ولر صاچارقدن . . .

پارلاتمق ايچون آفاسى كافى

برئانيه برسيل کي طاشقين .

ياققده بوتون قلبى بر آنده ،

بر آنده اوسيله سي عشقک . . .

استانبول ۳۰ - مارت - ۱۹۲۷

رفعى ملول